

Värn vid Stugudden

På Stugudden ut mot havet finns rester av värn från 1940-talet. Följ stigen ut mot den östra delen av udden. Vik sedan av till vänster innan klipporna.

Källa: Min Karta, Lantmäteriet

Under början av 1940-talet och senare under "kalla kriget" byggdes flera militära anläggningar i Gryt, bl.a. i Orren – den långa fjärd som ligger en bit norr om Snäckevarp. Vidare byggdes anläggningar i Fyrudden-Ekön-Hummelvik-Häradskär. En del av dessa anläggningar är fortfarande i drift.

Lämningar av två värnkomplex från 1940-talet finns på vår samfällighet, dels på berget på Takviksudden, dels på Stugudden. Värnen byggdes med fri sikt över inloppet till Orren och över inloppet till Rågetedalens hamn. Värnet på Stugudden var uppfört i sten och betong. Möjligen har det delvis varit täckt av ett trätak och enkla väggar. Ca 30 m innanför värnet (mot väster) finns ett mindre skyddsrum i betong.

Syftet med värnet var i första hand spaning och att hindra inträngande i skärgården. Utrustningen bestod av kikare, gevär och i vissa fall en kulspruta. Anläggningen hade telefonkontakt med bebyggelsen längre in på fastlandet. Ett antal telefonstolpar finns kvar.

Värnen var bemannade med 4–5 soldater som sannolikt tillhörde lokalförsvärsförband knutna till regementet I 4 i Linköping. Förläggning skedde vid Norrtorp och i Gryt i gårdar, fritidshus, skolor o. dyl. Möjligen kunde man tidvis använda tält i skyddade lägen.

Senare under "kalla kriget" var den militära verksamheten omfattande i Gryt med omnejd. Många anläggningar fanns på fastlandet och i den inre skärgården, bl.a. i Fyrudden, Drottningvik, Ekön och på Häradskär.

Soldaterna tillhörde såväl marinen och armén som flygvapnet. Här fanns också specialförband, bl.a. för signalspaning. Uppgiften för förbanden var liksom tidigare att upptäcka och förhindra inträngande i skärgården samt försvar av de marina installationerna.